

Un que sap curar d'espallat

Conte de Josep Torrella. Il·lustració de Raimon Roca.

Caminava distret, com solia fer cada dia en el seu recorregut matinal per la Rambla d'Orient. Tan aviat li reclamava l'atenció un cartell acolorit com un rostre femení jove. I s'adonà que un transeünt se li anava apropant de dret, fins que, quan el tingué just davant seu, aquell vianant es deturà i li va dir:

- Mira que véns bè.

Una franquesa que el va sorprendre. Si; perquè així, de prompte, no reconegué la persona que l'interpel·lava. I l'interpel·lant, tot nerviós i com si no s'adonés del seu desconcert, proseguí:

- T'havia de veure, però no recordo el teu nom i no t'he pogut localitzar a la guia telefònica. Només sabia que alguna vegada ens havíem trobat per aquí i en aquesta hora.

Va quedar d'una peça. Tanmateix no aconseguia de recordar-lo gens, aquell subjecte, si bé no li va sortir de confessar-li-ho, que no el recordava. Temia de posar en evidència que era un despistat o un descortès, i qui sap si les dues coses juntes. Es limità a emetre un lacònic interrogant:

- I doncs?

El desconegut -o conegut no reconegut- va reprendre:

- Escolta, tu saps curar d'espallat.

Com s'havia d'interpretar això?. Vejam; era una afirmació o una pregunta?. No encertant a pronunciar-se en sí o en no d'una forma concreta -ni, en el fons, volent-ho- va correspondre tan vagament com va poder. Va dir, només:

- Home...

Però no hi havia imprecisions que valguessin, es veu.

- No em diràs que no!. T'ho vaig veure fer un dia a casa d'algú; no caic de qui, en aquest moment.

Ah, vaja!. Devia referir-se a una vegada que un amic -així, de prompte, no recordava quin-, va invitar-lo a una festeta amb la qual l'amic celebrava... ara no recordava què. Així, aquest individu era en aquella festeta?. Algu hi va encetar el tema de fer-se curar d'espallat. Estaven tots ja molt eufòrics, quan va suscitar-se la qüestió. I ell va tenir la rellicada de donar alguna pista sobre aquella teràpia folklòrica, que semblava desconeguda per la major part dels presents; si s'hagués mantingut ben serè, segur que no hau-

ria caigut en el parany. I vet aquí que, si us plau per força, va haver-ne de fer una demostració pràctica amb un contertuli que es va prestar a ser conillet d'Índies. Però el cert era que mai no havia curat d'espallat ni de res. Sabia, sí, que anys enrera, molts anys, quan hom se sentia desganat i deprimit es feia -o el feien- mirar, per un que hi entengués, si estava espallat. I fins recordava que, de noiet, encara la seva àvia havia tractat algú de la família amb aquella medicació ingènua, i que ell s'hi havia fixat molt, tota vegada que el ritu el deixava força intrigat. Si; ho recordava bé: el "pacient" s'asseia en una cadira mitjana, les cames ben juntes, i ella, l'àvia, prenent-li les mans li aixecava els braços ben erectes, fent que els dits polzes s'ajuntessin. I si els dits polzes no coincidien d'altura volia dir que el "pacient" estava espallat, i aquell desarreglament era la mare de les diverses molèsties que sentia i d'altres que encara li podrien pervenir; aleshores calia fer una estirada forta al braç que quedava curt. Diria que la cosa anava així, i potser, a més, s'hi resava alguna oració per entremig, però no hauria pogut aventurar-se en absolut a dir quina oració era la prescrita. En definitiva, i com que no havia estat mai capaç de negar-se en rodó a res, va dir, mirant d'escapolir-se:

- Aquell dia això anava de broma. Va ser un joc més de la festa, (I tant joc, que li va quedar la sensació d'haver-se deixat prendre el pel per mor de la seva excessiva bona fe!).

- Però, saps fer-ho.

- Si tant convingués...

Ja no va tenir temps d'acabar la frase.

- Doncs, mira; ves ara mateix a casa meua, carrer de l'Estrella Polar, número 10. Hi trobaràs la meua dona.

-No sé si la conec-va atrevir-se ell a interrompre, pensant que el fet de conèixer el seu abundant, si és que tanmateix es coneguessin, no presuposava que també hagués d'haver conegut la seva muller.

Però per aquell "ésser-transeünt-no-identificat" es veu que tampoc no hi valien objeccions.

- És clar que la coneixes!. Fes-me aquest favor; cura-me-la d'espallat. Perquè estic convençut que n'està, d'espallada. Jo encara hi crec en això, i avui dia és difícil de trobar qui ho practiqui -I, reblant el clau, afegí amb contundència:- Però hi has d'anar de seguida, perquè ella hi sigui.

Reno; era dels que saben imposar-se, aquell inesperat amic!. I si tant necessitava el favor i tan difícil li resultava d'ensopegar algú que pogués fer-l'hi, qualsevol s'hi negava! Miraria de sortir-se'n més o menys airós, amb el consol de pensar que si no se n'hi sortia no podia pas perjudicar la pacient, i també -caldria admetre-ho- amb la curiositat de comprovar si, veient la muller, recordaria la coneixença amb el marit; no pas per cap més altre interès.

Tot anant cap al carrer de l'Estrella Polar s'esforçava per fer memòria de qui podia ser aquell "conegut". Casos per l'estil, de no identificar gent que hauria de reconèixer, li succeïen sovint. Fins més d'una vegada havia sabut que algú s'havia sentit ofès perquè no el saludava. I és que el problema té una doble cara: no n'hi ha prou que sàpigues destriar, anant pel carrer, les persones que coneixes de les que no coneixes, sinó que, a més, fins si et trobes amb algú que saps qui és has de recordar si tens el costum de saludar-lo o no.

Hi ha una cosa ben curiosa. La gent que viu en una gran ciutat s'estalvia aquest dilema; com que allí ningú no es coneix, no s'ha de saludar ningú. En els pobles, en canvi, com que es coneix tothom, doncs cal saludar tothom. I, per cert, també resulta curiosa la varietat de recursos verbals que empra la gent dels pobles per saludar, evitant de caure en la monotonia; des de la garrepa secor de "Apa!", passant pel "Bon dia", el "Bona nit" o l'"Adéu-siau" convencionals, fins a clixés sobre el temps que exerceixen igualment funcions de salutació, com "Fa calor, avui, eh?", o "Què!, farà bo?", o "Nasinfum si plourà més del que ha plogut fins ara".

Ja travessava la cantonada de l'Ossa Major; després vindria la de l'Ossa Menor i la tercera seria la de l'Estrella Polar.

Si, sempre ho havia pensat. La gent de les ciutats grans i la dels nuclis petits s'escapa del trencacaps de la salutació. Mentre que a les ciutats mitjanes -que era el seu cas-, bé que en realitat tothom es conexi, en el sentit que tothom sap qui és tothom, quan es tracta d'una persona amb qui no s'ha establert una coneixença efectiva -que no s'hi hagi conversat mai, vaja-, doncs no se la saluda. Per molts no deu ser difícil de mantenir aquesta distinció; per a ell ho era. Manta vegada en creuar-se amb un rostre no desconegut li passava que a primera vista no encertava a precisar si amb aquella persona es coneixien i se saludaven, o si es coneixien però no se saludaven, o si no es coneixien ni se saludaven. I aleshores sorgia el conflicte de si havia de saludar-la, aquella persona, o de si se n'havia d'abstenir.

Hi havia el cas d'un individu respecte al qual tenia la seguretats que no es coneixien

MONISTROL
CINE FOTO

Fotografia - Cinema

Passeig de la Plaça Major, 4
SABADELL

MONISTROL

Passeig de la Plaça Major, 6
Telèfon 725 49 25
SABADELL

de res, però feia algun temps que s'hi creua-va cada dia en un mateix trajecte, fins que una vegada es produí que, de forma totalment espontània, van coincidir a saludar-se i ja no van deixar mai més de fer-ho.

Els dubtes que l'assaltaven pel que fa a la salutació -cosa que, almenys en apariència, sembla tan poc important-, no tenien fi ni compte. Quantes vegades li havia quedat penjat a mig aire el gest de saludar, perquè tot d'una recordava amb una certesa absoluta que la persona a la qual es dirigia no l'havia saludada mai abans; o se n'adonava quan el gest ja era del tot consumat, amb la indiferència més ostensible de qui el rebia. Quin nyap!

S'ha d'admetre que alguns casos es presenten certament dubtosos. Per exemple, el de l'empleat d'un servei que més d'una vegada l'havia atès des del seu taulell o la seva finestreta i un bon dia se'l trobava pel carrer. A ell li semblava coherent de saludar-lo però, en anar a fer-ho, observava que l'altre passava sense ni mirar-se'l. I devia ser lògic: ell el coneixia, sabia perfectament que hi havia creuat algunes paraules en més d'una ocasió, mentre que, per a l'empleat, ell devia ser un de tants com d'un cap de jornada laboral a l'altre passaven allò que es diu per les seves mans.

Com també recordava el cas de... Ja tenia l'Estrella Polar. Girada a la dreta... 2... Sí, el cas de... 4... Eren ben acostats els números... 6... Com que no hi havia magatzems ni grans comerços... 8... Tot eren cases particulars... 10.

No hi figurava cap nom. I ningú no devia sentir el timbre. Passats uns minuts s'adonà que el cancell només era ajustat. Empenyé, amb cautela, i la porta cedí. Al vestibul, que no era pas gran, no hi havia ningú. Pensà que seria millor d'anar-se'n i tornar una mica més tard. Però la vidriera emplomada que li venia a dret fil, i que tampoc no era ben tancada, amb la seva transparència lluminosa semblava invitar-lo a franquejar-la. I la va franquejar.

Fillets de Déu!. Ni mai que ho hagués fet!. A dues passes hi havia, estirada a terra, una dona. Més exactament: el cadàver d'una dona. No calia ajupir-se per tal d'examinar-lo i assegurar-se'n. La seva ganxota horripilant era inequívoca: algú la devia haver estrangulada.

10... 8... 6... 4... 2... La Rambla d'Orient!.

La retirada havia estat instantània; sense temps de fer-se cap reflexió prèvia. I és que ni en va sentir la necessitat, de fer-se-la. I havia fugit no pas pensant en el perill de veure's compromès ni de si hi hagués l'assassí dintre la casa i se'l carregués també a ell, ni per... Simplement, va fugir. Segur que per mer instint animal.

No va ser fins en arribar a la cantonada del carrer de l'Ossa Menor que el seu cervell reprengué la marxa ordinària. (Ordinària en ell, s'ha d'entendre). I la primera cosa que se li acudí va ser que s'estava quedant sense aclarir si tanmateix havia conegut abans d'aquell dia la persona que l'envià al carrer de l'Estrella Polar; si aquella persona el coneixia a ell, de veritat, o l'havia pres per al-

tre; si es coneixien només de vista i no se saludaven; o si, amb anterioritat a aquella trobada, s'havien saludat algun cop sense que es coneguessin.

Resultava una mica confòs, tot això. I si un altre dia tornés a trobar-se'l, aquell element, què faria?. Saludat-lo, o passar de llarg com si no el conegués?.

De sobte es va dir: "Alto!". I es deturà i tot, en sec. Faltava poc per aconseguir la cantonada de l'Ossa Major. Alto!. El seu cervell devia haver recobrat de cop i volta un xic més de llum puix s'adonà que els seus interrogants eren ociosos. I tant!. Convenia no oblidar que aquell individu l'havia vist a ell fent -o simulant- una cura d'espallat a casa d'un tercer; això es devia haver de tenir per inqüestionable. L'interrogant que ara s'imposava de plantejar-se era un altre: si el tipus que l'envià al carrer de l'Estrella Polar sabia que a casa seva hi havia una dona estesa a terra o si ho ignorava. I encara: el cos estès a terra era el de la muller d'aquell "paio" i la casa era casa seva?.

Un impuls irresistible féu que girés els passos i els encaminés de nou cap al carrer de l'Estrella Polar. Se li feia necessari de poder treure poc o molt d'aigua clara respecte a les persones i els fets que li havien desguerrat el programa matinal quotidià. No és que pensés en una acció determinada i positiva, no; només apropar-se a la casa i passar-

hi per davant fent-se el suec. Potser ja haurien descobert el cadàver. Potser pel carrer es comentaria el succés i podria saber qui era la víctima i si l'assassí era o no el propi marit.

Com de fet, així que tombà al carrer de l'Estrella Polar ja va veure que a l'indret del número 10 hi havia un grup de gent. Va anar seguint al seu pas; sense alleugerir-lo, més aviat alentint-lo. I tant va ser arribar al davant de la casa com parar-s'hi un cotxe de la policia i descendir-ne uns agents. Advertí que una dona els deia alguna cosa, als agents, tot senyalant-lo a ell i sense dissimular-ho gens, per cert. Vaja!; vet aquí una altra persona que el coneixia i que ell no recordava d'haver-la vista mai. Devia ser alguna veïna del 10, aquella dona, puix que vestia d'estar per casa, amb davantal i tot. I ja no va pas tenir temps de preguntar res a ningú, com havia pensat de fer, ni de poder pensar cap altra cosa: en qüestió de moments -potser només de segons- va ser invitada a ficar-se al vehicle policial. I no va tenir altra alternativa que acceptar la invitació. Quin cap, el seu! Tantes coses com sempre descapdellava, en aquest cas havia descapdellat ben poc!. I què els diria als policies?. Calia aprofitar el trajecte per meditar-ho bé. O no calia. Els havia de contar la veritat, simplement; el seu encontre amb el conegut/desconegut, la petició/ordre que aquell va encolomar-li d'anar a curar la presumpta muller presumptament espatllada i el llastimós estat en què va trobar-la.

Allò que ni per un moment no va preveure -qui ho hauria pogut preveure?- és que al cap d'una estona es trobés al despatx privat del comissari de policia -previ un breu interrogatori a càrrec d'un parell d'agents-, amb el propi comissari assegut arran seu, però d'esquena, i ell dret estirant-li els braços per veure si estava espatllat i, en cas positiu, aplicar-se a reajustar-lo. ■

Pedregar, 1
Passeig de la Plaça Major, 2
Telèfon 725 83 37
Sabadell

Monistrol